

جواد عامل، مدیرعامل نشان
در گفت و گو با کارنگ
**سال هاست در ایران به
دلایل نامشخص اختلال
شدید GPS داریم**

مسیریاب های داخلی به کجا می روند؟

**نگاهی به فعالیت مبهم و کج دار و مریز بلد
تا تلاش نشان برای رقابت با گوگل مپ**

از سرمایه گذار تا بنیان گذار
همه پادکستر شده اند
قوانین درباره استفاده از رمزارز
در بازار املاک چه می گویند

همه در : خرید املاک با رمزارز در ایران

افسون محتوا : فرصتی طلایی یا چالشی ناشناخته؟

دیپارتمان توسعه کسب و کار راه کار برگزار می کند

لند تک

رویداد بزرگ لند تک ایران

گردهمایی فعالان و کسب و کارهای
حوزه وام دهی خرد، خرده فروشی
و فناوری ها و راه کارهای پرداخت

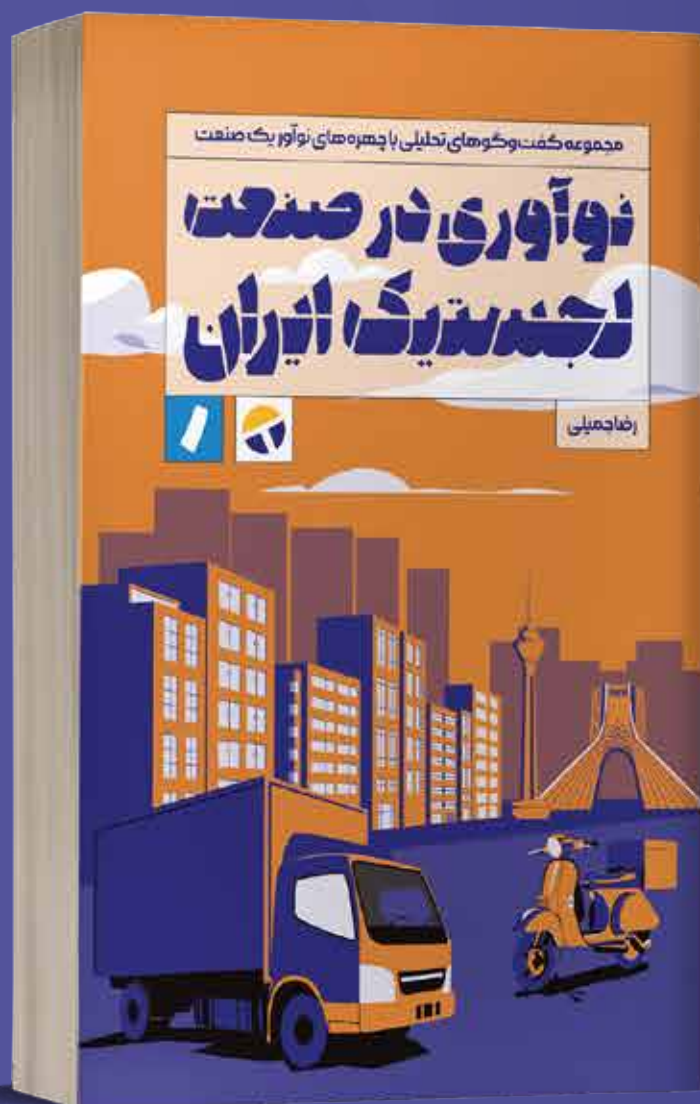

تابستان ۱۴۰۳

برای کسب اطلاعات بیشتر
یا مشارکت در رویداد با ما در تماس باشید

۰۲۱-۴۴۴۴۳۹۶۶

کتاب نوآوری در صنعت لجستیک ایران با حمایت تاپین منتشر شد

تاپین

انتشارات **راه پرداخت**

همه در افسون محتوا: از سرمایه گذار تا بنیان گذار، همه پادکستر شده اند

مهارت فنی و خیلی پیچیده‌ای نبود. اینترنت کم کم در همه خانه‌ها راه پیدا کرده بود. کامپیوتر شخصی یا PC در حال همه گیر شدن بود؛ سال‌هایی که هر خانواده‌ای برنامه داشت یک کامپیوتر شخصی به دیگر وسایل خانه خود اضافه کند. اولین کارکرد این PCها و کامپیوترهای شخصی و خانگی هم این بود که افراد می‌توانستند با کمک آنها به وب فارسی متصل شوند و شروع به خواندن و نوشتن و دیدن نوشته‌های دیگران کنند.

دومین ویژگی این وبلاگستان که باعث می‌شد افرادی که حرفی برای گفتن داشتند یا حتی حرفی برای گفتن نداشتند، اما فکر می‌کردند دارند، دست به کیبورد شوند، ناشناس بودن افراد بود. آدم‌ها با اسم‌های مستعار در وبلاگ‌ها می‌نوشتند و از سد مجوز و کانال‌های رسمی عبور می‌کردند، انگار بال پروازی به افراد داده بودند که تا قبل از آن وجود نداشت. گویی میدانی برای دویدن و آسمانی برای پرواز کردن به آدم‌هایی داده بودند که سال‌ها فقط مصرف‌کننده محتوا بودند، اما الان می‌توانستند تولیدکننده محتوا باشند. آدم‌هایی که پیش از آن اگر می‌خواستند بنویسند، فارغ از اینکه چه چیزی می‌خواهند بنویسند، یا باید وارد کانال مطبوعات و رسانه‌های رسمی می‌شدند یا باید سراغ نوشتن کتاب می‌رفتند که تمام اینها گرفتاری‌هایی مانند مجوز، ممیزی و پروتکل‌های خاص خود را داشتند. افراد کمی هم می‌توانستند از موانع بگذرند.

ولی وبلاگستان تمام این سدها را برداشت.

ادامه در صفحه ۶

این روزها همه تولیدکننده محتوا شده‌اند. به نظر می‌رسد که کارهایشان را زمین گذاشته‌اند، یا اینکه کاری ندارند و از سر بیکاری تولید محتوا می‌کنند. حتی برخی به خاطر تنگنای مالی و محقق نشدن پیش‌بینی‌های مالی که برای خود و کسب‌وکارشان داشتند به تولید محتوا روی آورده‌اند. یک نفر پادکستر شده است، دیگری ویدئوکستر و یکی دیگر هم مدام می‌نویسد و پست‌های کوتاه و بلند در شبکه‌های اجتماعی مثل لینکدین و ویرگول می‌گذارد.

این وضعیت مرا یاد اوایل دهه ۸۰ می‌اندازد؛ زمانی که ما یکی از قدرتمندترین جریان‌های محتوایی را در وب فارسی شاهد بودیم. می‌توانم بگویم وب فارسی با آن جریان محتوایی شروع شد؛ سال‌هایی که وبلاگ‌نویسی فارسی به دلیل راه‌اندازی سرویس‌های وبلاگ و در دسترس عموم قرارگرفتن اینترنت خیلی رونق پیدا کرد. در آن دوره ما شاهد تولیدکنندگان محتوایی بودیم که افکار، اندیشه‌ها، نظرات و نقدها و حتی دانش و مهارت خودشان را در قالب پست‌های وبلاگی روزانه به اشتراک می‌گذاشتند. کار آنها دلیل خاصی داشت؛ فضای وبلاگستان فارسی واجد ویژگی‌هایی بود که این امکان را در اختیار افرادی قرار می‌داد که به شدت تشنه و مشتاق بودند و شاید اولین بار در تاریخ ایران بود که دسترسی این چنینی به تولید محتوا برای مردمی فراهم شده بود که تا آن روز چنین ابزاری را نداشتند.

یکی از این ویژگی‌ها همین دسترسی پذیری بود؛ یعنی نوشتن در قالب پست بلاگی نیازمند دانش و

رضا جمیلی

مدیر

توسعه کسب و

کارراه کار

چاپ هنر اشکان

دبیر تحریریه رضا امیرزاده

ناظر چاپ قادر شهبازی

تحریریه بهناز ملکی، مریم آزادی طلب، مهران امیری

نشانی تهران، جنت آباد جنوبی، خیابان لاله غربی،
خیابان حدیث، کوچه حدیث دوم، پلاک ۸

مدیر هنری علیرضا کیوان

صفحه آرا حمید ابراهیمی، محمد قربانی

وبسایت Karangweekly.ir

عکس نسیم اعتمادی

شماره تماس ۰۲۱-۴۶۰۱۲۲۰۴

شبکه‌های اجتماعی محمدحسین صیادی نژاد،
حانیه همتی

کارنگ

هفته نامه
کارنگ
شماره ۱۳۴
سال چهارم
۲۲ اردیبهشت
۱۴۰۳

صاحب امتیاز و مدیرمسئول
مینا والی

سردبیر میثم سلیمانی

نامه انجمن‌های حسابداری به سازمان امور مالیاتی کشور

۱۶ انجمن صنفی حسابداری استانی کشور در نامه‌ای خطاب به سید محمد هادی سبحانیان، رئیس سازمان امور مالیاتی کشور، ضمن طرح اساسی‌ترین مشکلات سامانه مودیان، راهکارهای پیشنهادی خود را در خصوص رفع این مشکلات و استقرار سامانه مودیان به سازمان امور مالیاتی کشور تقدیم کردند. راهکارهای پیشنهاد شده در این نامه در راستای انجام اصلاحات لازم جهت اجتناب از انتقال اطلاعات نادرست و اشتباهی است که در مسیر ورود اطلاعات به سامانه مودیان اتفاق می‌افتد. همچنین در این نامه درخواست شده که با توجه به اشکالات سامانه اظهارنامه ارزش افزوده، تا ۲۲ اردیبهشت تمامی مودیان بدهی ارزش افزوده خود را بر مبنای خوداظهاری پرداخت کنند.

تقدیر آچاره از نیروهای خود به مناسبت روز کارگر

گروه آچاره در مراسمی به مناسبت روز کارگر، در برنامه‌ای با حضور نیروهای خدماتی این مجموعه، از متخصصان و کارگران برتر خود تقدیر کرد. حامد تاج‌الدین، مدیرعامل گروه آچاره در حاشیه این مراسم و در جمع خبرنگاران عنوان کرد که این پلتفرم تاکنون توانسته است بستری برای فعالیت بالغ بر ۱۵۰ هزار متخصص در شهرهای مختلف ایران فراهم کند. به گفته او، سامانه آچاره بیش از دو میلیون کاربر دارد و سالانه حدود یک میلیون سفارش در این پلتفرم ثبت می‌شود و از این طریق متخصصان خدمات خود را در ۳۰۰ رشته به مشتریان ارائه می‌دهند.

اینوتکس با حضور بیش از ۴۰۰ شرکت فناور برگزار شد

سیزدهمین دوره نمایشگاه اینوتکس با حضور بیش از ۴۰۰ شرکت فناور در روزهای ۱۸ تا ۲۱ اردیبهشت برگزار شد. در مراسم افتتاحیه این رویداد روح‌الله دهقانی فیروزآبادی، معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس‌جمهور؛ مهدی صفاری نیا، رئیس پارک فناوری پردیس؛ سجاد عباسی فشمی، دبیر نمایشگاه اینوتکس و مسعود وکیلی نیا، مدیر شرکت ارتباط فردا حضور داشتند. به گزارش ستاد خبری اینوتکس، فشمی در حاشیه این رویداد بیان کرد: «نمایشگاه اینوتکس، امسال میزبان بیش از ۴۰۰ شرکت نوآور بود. ما نیز تلاش کردیم از عوامل مختلفی که نقش مؤثری در اکوسیستم نوآوری کشور دارند دعوت به عمل آوریم.»

راه‌اندازی آروان آکادمی؛ مرجع تخصصی دانش ابری

آروان کلاب با هدف توانمندسازی آموزشی و در مسیر مسئولیت اجتماعی خود مرجع تخصصی دانش ابری راه‌اندازی کرد. «آروان آکادمی» با آموزش دانش به‌روز و منطبق بر مسیر شغلی حوزه کلاب، به تمام علاقه‌مندان این حوزه کمک می‌کند تا آموزش تخصصی و هدفمندی را در دو شاخه «مهندسی ابری» و «معماری ابری» به رایگان فراگیرند. آروان آکادمی مرجع تخصصی آموزش دانش ابری است که تلاش دارد با ارائه دوره‌های آموزشی بر اساس تازه‌ترین فناوری‌های ابری، کمک کند مهارت‌های تخصصی و کاربردی دانش‌پذیران فارسی‌زبان این حوزه توسعه یابد. در فاز نخست این آکادمی، دوره‌های «DevOps Engineer» و «Cloud Architect» منطبق بر نیازمندی‌های تخصصی و مسیر شغلی تعریف شده‌اند تا به دانشجویان یا کارشناسان این حوزه کمک کنند در بازار کار ایران و جهان، توانمندتر حاضر شوند.

همه در افسون محتوا: از سرمایه‌گذار تا بنیان‌گذار، همه پادکستر شده‌اند

ادامه از
صفحه ۴

این‌گونه صریح و بی‌پرده و ناشناس بنویسند. آدم‌ها می‌توانستند راجع به فلسفه و خرده‌حکمت‌های شخصی و فردی‌شان بنویسند. باز هم شاید برای اولین بار بود که راجع به روزمره ایرانی جریان محتوایی شکل گرفت. آدم‌ها راجع به پیش‌پاافتاده‌ترین چیزها، لذت‌های شخصی و علاقه‌مندی‌های کوچکی که در زندگی روزمره‌شان داشتند مثل رفتن به یک بستنی‌فروشی یا رفتن به یک رستوران خاص، عبور از یک مسیر در تهران، درست کردن یک مربای خاص، خرید عید و... می‌نوشتند؛ اموری که تا پیش از این پیش‌پاافتاده محسوب می‌شدند و راهی به کانال‌های رسمی تولید و توزیع محتوا پیدا نمی‌کردند.

وبلاگستان این فرصت و ابزار را به وجود آورد که آدم‌ها به یک جریان محتوایی بپیوندند. موضوعاتی که راجع به آنها صحبت می‌شد، موضوعاتی بود که معمولاً در جامعه ایرانی امکان صحبت کردن در مورد آنها وجود نداشت، اما با وبلاگستان امکان حرف زدن در مورد آنها به وجود آمده بود؛ موضوعاتی مانند علاقه‌مندی‌های شخصی، سبک‌های روز موسیقی غربی مثل راک و متال، سینما، بدن، جنسیت، رابطه و... شاید بسیاری از مطالبی که در آن سال‌ها تولید شد در مورد مسئله‌ای به نام رابطه بود؛ رابطه زناشویی، ازدواج، پیچیدگی‌ها و رموز و چالش‌های مرد و زن، پدر و مادر بودن، عاشق و معشوق بودن در ایران... برای اولین بار بود که آدم‌ها می‌توانستند

پایان یک عصر باشکوه

آن دوره بسیار باشکوه بود. من فکر می‌کنم اگر کسی بخواهد هرگونه تحلیل یا تاریخی برای جامعه ایرانی در ۵۰ سال اخیر بنویسد، باید این دوره را در نظر بگیرد؛ به خصوص اگر آن تاریخ یا تحلیل راجع به وب فارسی یا دنیای دیجیتال فارسی یا مهم‌تر از آن اقتصاد دیجیتال ایران باشد. فراموش نکنیم آن وبلاگستان فارسی بود که آدم‌ها را با وب فارسی آشنا کرد و به همگانی شدن وب کمک زیادی کرد. در دل همین نوشتن‌ها، ارتباط گرفتن‌ها، پست گذاشتن‌ها و بازخورد گرفتن‌ها بود که آدم‌ها مراوده در فضای وب را یاد گرفتند. و این پایه‌ای شد که بعدها اقتصاد دیجیتال از دل آن بیرون آمد. سایت‌هایی مثل ایستگاه، افه و... که می‌توان آنها را جد استارت‌آپ‌های امروزی نامید، از دل همین محتواها بیرون آمدند. بعدها آدم‌ها متوجه شدند که از این زیرساخت نه تنها می‌توان برای خواندن و نوشتن استفاده کرد، بلکه می‌توان برای تجارت هم بهره برد. در نتیجه سایت‌هایی برای خرید و فروش کالا به وجود آمدند. سپس سایت‌های منسجم‌تری شکل گرفتند که امکان ارسال کالا هم داشتند. بعد از مدتی درگاه پرداخت به این سایت‌ها اضافه شد و کم‌کم استارت‌آپ‌های امروزی شکل گرفتند. سپس بازیگران دیگری به این فضا اضافه شدند و فضایی به اسم اکوسیستم به وجود آمد.

چرا تولید محتوا دوباره ترند شده است؟

الان که ۲۰ سال از آن زمان می‌گذرد، جریان محتوایی دیگری شکل گرفته است. بعید می‌دانم این جریان دستاوردی شبیه به جریان دهه ۸۰ داشته باشد. حتی فکر می‌کنم این جریان آسیب‌هایی نیز داشته باشد. این روزها همه تولیدکنندگان محتوا شده‌اند. آن سرمایه‌گذاری یا وی‌سی که باید سالانه روی چند استارت‌آپ سرمایه‌گذاری کند و در اکوسیستم پول توزیع کند، کارش را زمین گذاشته و مشغول تولید محتواست. در مورد سرمایه‌گذاری خوب و بد ویدئو می‌سازد. مشاور یا منتوری که باید در کسب‌وکارها باشد و وابستگی روشن و صریحی به چند کسب‌وکار داشته باشد و به آنها کمک کند تا رشد کنند، کارش را زمین گذاشته و در حال آموزش در مورد رشد کسب‌وکار است. آن بنیان‌گذاری که باید کسب‌وکارش را جلو ببرد، مسائلیش را حل کند و ویژگی‌ها و خدمات جدید به محصولش اضافه کند و کسب‌وکارش را توسعه دهد، کارش را تعطیل کرده و راجع به رشد کسب‌وکار تولید محتوا می‌کند. آن کسب‌وکاری که سال‌هاست در فضای مبهمی قرار

گرفته و معلوم نیست زنده است یا مرده و محصولش کی به بازار می‌آید، راجع به شفافیت در اکوسیستم استارت‌آپی تولید محتوا می‌کند.

تناقض‌هایی شکل گرفته که این جریان محتوایی را به بن‌بست یا حتی به شکست خواهد رساند. وقتی آدمی که خودش یکی از بزرگ‌ترین شکست‌های استارت‌آپی در کشور را رقم زده، پادکستر آسیب‌شناسی این فضا می‌شود و در مورد رمز و راز موفقیت استارت‌آپی با دیگران گپ می‌زند، به نظر می‌رسد که این جریان محتوایی دوامی نخواهد داشت. فارغ از اینکه خود محتوا می‌تواند جذاب و شروع‌کننده گفت‌وگو باشد و برای این اکوسیستم آورده داشته باشد، اما فکر می‌کنم افراد اشتباهی در حال تولید محتوا هستند.

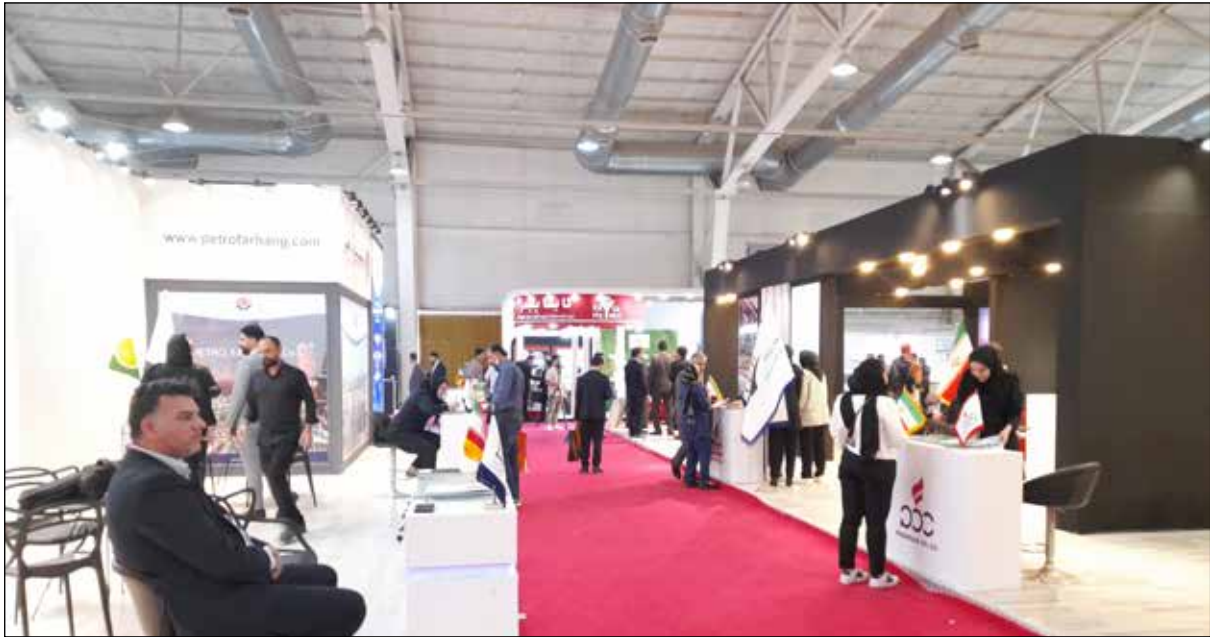
حیف است آدمی که از او نقش کسب‌وکاری یا سرمایه‌گذار انتظار می‌رود کارش را زمین بگذارد و تولیدکننده محتوا شود. متخصصان مارکتینگ، متخصصان منابع انسانی، مدیران محصول و... همه و همه تولیدکننده محتوا شده‌اند.

عصر فعلی محتوای استارت‌آپی دیری نخواهد پایید

من فکر می‌کنم این جریان محتوایی کشش لازم را ندارد و به نظر می‌رسد بازی عرضه و تقاضا را به هم زده است. این روزها ما به تعداد شنوندگان و متقاضیان، تولیدکننده محتوا داریم و تعداد پادکسترها از شنونده‌ها بیشتر شده است. یکی از بزرگ‌ترین آسیب‌های ماجرا این است که عمق محتواها رو به کاهش است. آدم‌ها بیش‌تر از اینکه به کیفیت محتوا بیندیشند، برای تولید و انتشار آن عجله دارند. از طرف دیگر دسترسی به محتواهای غیرفارسی، کار را راحت کرده است. با چند سرچ ساده و گرد آوردن چند مطلب می‌توانید به راحتی درباره موضوعی که دیروز از آن چیزی نمی‌دانستید حالا یک پادکست تولید کنید!

با مقایسه این دو جریان، آن هم با یک فاصله ۲۰ ساله، چیزی که به نظر من ارزشمند است و تناقض ایجاد نمی‌کند، صحبت کردن از تجربه‌های شخصی است. یعنی ما بیش از اینکه در مورد موضوعات مختلف آموزش دهیم، باید در مورد تجربه‌های واقعی صحبت کنیم. مثلاً اگر شخصی کسب‌وکاری را داشته به اسم بامیلو، کسب‌وکاری داشته به اسم ریخون یا مدیر کمپین بازاریابی بوده به نام بیمیتو یا بیمه بازار، نهایت محتوایی که از او انتظار می‌رود گفتن درباره تجربه شکست‌ها و خطاها و دستاوردهایش است؛ محتوایی که اکوسیستم امکان سنجش صحت و ارزش‌گذاری آن را داشته باشد.

حیف است
آدمی که
از او نقش
کسب‌وکاری
یا سرمایه‌گذار
انتظار می‌رود
کارش را
زمین بگذارد
و تولیدکننده
محتوا شود.
متخصصان
مارکتینگ،
متخصصان
منابع انسانی،
مدیران
محصول و...
همه و همه
تولیدکننده
محتوا شده‌اند

ایران اکسیپو نمایشگاهی در حد بضاعت

آیا دو هزار بازدیدکننده خارجی می‌تواند معیار خوبی برای سنجش وضعیت صادرات ایران باشد؟

اگر نگاهی به آمارهایی بیندازید که طی سال‌های گذشته از سوی دستگاه‌های دولتی اعلام شده، احتمالاً این سؤال برای شما نیز پیش می‌آید که چرا با وجود چنان آمارهایی باید اوضاع اقتصادی کشور در چنین وضعیتی باشد.

- برای برنامه‌ریزی‌های آینده باشند. همان‌طور که اگر با
- ترفندی باعث شویم تب‌سنج عدد کمتری را نشان دهد،
- این موضوع باعث بهبود وضع بیمار خواهد شد، در
- زمینه آمار نیز آدرس اشتباه دادن نه فقط اوضاع بهتری
- را رقم نخواهد زد، بلکه می‌تواند با خود آسیب‌هایی نیز
- به همراه داشته باشد.
- ششمین نمایشگاه توانمندی‌های صادراتی ایران
- (ایران اکسیپو ۲۰۲۴) از ۸ تا ۱۲ اردیبهشت در محل
- نمایشگاه‌های بین‌المللی برگزار شد؛ نمایشگاهی که
- براساس آمار منتشرشده، ۸۰۰ شرکت ایرانی در ۱۷ سالن

رضا امیرزاده

- اگرچه استفاده از آمار، روشی است برای بیان دقیق‌تر و
- شفاف‌تر موضوعات مختلف، اما گاهی ارائه جهت‌دار و
- دستمایه قرار دادن آن می‌تواند بیش از آنکه به شفافیت
- فضا کمک کند، به نحوی گمراه‌کننده باشد. مثلاً اگر
- کاهش نرخ بیکاری به‌عنوان نشانه‌ای از رونق اقتصادی
- عنوان شود و مؤلفه‌هایی نظیر مهاجرت افراد، شغل‌های
- کاذب و... در نظر گرفته نشود، این آمار دقیق نخواهد
- بود و متأسفانه ارائه چنین آمارهایی تأثیری در بهبود
- شرایط اقتصادی کشور نخواهد گذاشت؛ چراکه آمارها
- قرار است مانند تب‌سنج بیانگر وضعیت موجود و پایه‌ای

نمایشگاهی در متراژ ۵۰ هزار متر توانمندی‌های صادراتی خود را با بازارهای بین‌المللی در آن به نمایش گذاشتند و رئیس‌جمهور، وزیر صمت و نمایندگان از کشورهای مهمان از جمله افرادی بودند که در مراسم افتتاحیه آن حضور داشتند.

نمایشگاهی در متراژ ۵۰ هزار متر توانمندی‌های صادراتی خود را با بازارهای بین‌المللی در آن به نمایش گذاشتند و رئیس‌جمهور، وزیر صمت و نمایندگان از کشورهای مهمان از جمله افرادی بودند که در مراسم افتتاحیه آن حضور داشتند.

چه کشورهایی در ایران اکسپو حضور داشتند؟

یکی از آمارهای منتشرشده درباره این نمایشگاه، حضور دو هزار بازرگان، سرمایه‌گذار و تاجر خارجی از بیش از ۱۰۰ کشور جهان بود؛ آماري که با توجه به هدف نمایشگاه که افزایش صادرات کشور است، چندانچون آن جای بحث دارد؛ اینکه این دو هزار نفر از چه کشورهایی و با چه توان اقتصادی در این نمایشگاه حضور پیدا کرده‌اند و نتیجه حضور آنها با توجه به محدودیت‌هایی که تحریم‌ها ایجاد کرده‌اند، قرار است چه تأثیری روی میزان صادرات کشور داشته باشد؟

مهدی ضیغمی، رئیس سازمان توسعه تجارت ایران که بانی برگزاری این رویداد است، در برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری عنوان کرد که بیش از ۲۲۰۰ تاجر برای ایران اکسپو ۲۰۲۴ وارد کشور شده‌اند. همچنین در دو روز اول نمایشگاه بیش از ۵۰۰۰ جلسه تجاری برگزار شده است. او با بیان اینکه بیش از ۸۰۰ شرکت ایرانی در این نشست‌ها حاضر بودند و نشست‌های تجاری و اقتصادی با سایر شرکت‌ها برای افزایش صادرات در جریان است، ادامه داد: «تمرکز تجارت همیشه بر کشورهای منطقه، همسایه و اوراسیا بوده است. اما در این دوره بر کشورهای آفریقایی و شرق آسیا هم تمرکز داشتیم.»

ضیغمی همچنین با بیان اینکه در یک فرایند یک تا دو ساله این توافق‌ها منجر به قرارداد و ایجاد فرصت تجاری می‌شود، پیش‌بینی کرد: «برآورد ما انعقاد حدود سه تا پنج میلیارد یورو قرارداد تجاری در این دوره نمایشگاه است.»

اما با فرض به واقعیت پیوستن این پیش‌بینی، این رقم چه اندازه می‌تواند در اقتصاد ایران تأثیرگذار باشد؟ عبدالناصر همتی، رئیس اسبق بانک مرکزی در شبکه اجتماعی ایکس درباره نمایشگاه ایران اکسپو ۲۰۲۴ نوشته است: «با توجه به برگزاری نمایشگاه توانمندی‌های صادراتی ایران، خوب است بدانیم که میانگین صادرات سال گذشته ۱۵ کشور اول آسیا (بدون چین) بالای ۵۰۰ میلیارد دلار بوده است. مجموع صادرات نفتی و غیرنفتی ایران، به رغم منابع عظیم و تمامی توانمندی‌ها، ۷۸ میلیارد دلار شد! کسب جایگاه قابل قبول تجاری در صحنه رقابت بین‌المللی، در گرو اصلاح شیوه حکمرانی و تلاش مؤثر و کارآمد برای رفع تحریم‌های تجاری و بانکی است.»

براساس مشاهدات میدانی، حضور آفریقایی‌ها در فضای

میانگین صادرات سال گذشته ۱۵ کشور اول آسیا (بدون چین) بالای ۵۰۰ میلیارد دلار بوده است. مجموع صادرات نفتی و غیرنفتی ایران، به رغم منابع عظیم و تمامی توانمندی‌ها، ۷۸ میلیارد دلار شد!

تهران زیرساخت ندارد

یکی از موارد دیگری که از سوی برگزارکنندگان رویداد ایران اکسپو ۲۰۲۴ عنوان شده این است که پس از ارسال فراخوان، بیش از ۳۵۰۰ تاجر از ۱۰۳ کشور جهان برای حضور در این نمایشگاه ثبت نام کردند اما به دلیل محدودیت زیرساخت‌های شهری، امکان حضور این تعداد مهمان خارجی در تهران فراهم نبوده است. هرچند برگزارکنندگان این موضوع را در راستای نشان دادن رونق ایران اکسپو عنوان کرده‌اند اما این موضوع که بزرگ‌ترین شهر ایران، برای اسکان دادن به این تعداد از مهمانان خارجی زیرساخت ندارد، جای تأمل دارد.

از سویی هنگام ورود به نمایشگاه بین‌المللی تهران، همچنان سیستم تهیه بلیت و چک کردن آن با وجود ابزارهایی مانند گیت‌های ورودی الکترونیکی، توسط نیروی انسانی انجام می‌شود که این موضوع هم حداقل برای نمایشگاهی بین‌المللی در شهری مانند تهران که داعیه ارائه خدمات الکترونیکی دارد، قابل قبول نیست. هرچند قرار نیست نمایشگاهی مانند ایران اکسپو همه مسائل اقتصادی کشور را در زمینه صادرات حل کند اما مقایسه آمارهای آن با نمایشگاه‌های بین‌المللی که در کشورهای همسایه مانند امارات متحده عربی و قطر برگزار می‌شوند، نشان می‌دهد که شرایط اقتصادی کشور نیاز به درمانی ریشه‌ای‌تر دارد.

جای خالی نوآوری در ایران اکسپو

در این نمایشگاه محصولات در گروه‌های کالایی «صنایع غذایی، کشاورزی و شایلات»، «صنعت»، «پاویون اتاق بازرگانی ایران، صنایع و معادن ایران، لوازم خانگی»، «صنعت برق و الکترونیک-خودرو»، «فرش دستباف، صنایع دستی و گردشگری»، «دارو و تجهیزات پزشکی و آزمایشگاهی، محصولات شیمیایی، آرایشی و بهداشتی»، «صنعت ساختمان و خدمات فنی و مهندسی»، «گروه پتروشیمی»، «پاویون مناطق آزاد»، «پاویون وزارت کشور»، «صنایع فولاد و معدن» و «حمل و نقل و خدمات» دسته‌بندی شده بودند.

در سال‌های اخیر مسئولان کشور تأکید زیادی روی بحث نوآوری و اقتصاد دیجیتال داشتند و بارها از سوی آنها تأکید شده که حوزه فناوری اطلاعات و اقتصاد دیجیتال از محدود راه‌هایی است که می‌توان از طریق آن به جهش اقتصادی دست یافت اما در نمایشگاه ایران اکسپو هیچ بخشی به این حوزه اختصاص داده نشده بود و در بخش‌های دیگر نیز کمتر با مواردی از جنس نوآوری مواجه می‌شدیم.

البته در این میان، شرکت‌های زیادی به چشم می‌خوردند که عنوان دانش بنیان را داشتند اما لزوماً نمی‌شد ارتباط مستقیمی میان دانش بنیان بودن شرکت‌ها و نوآوری آنها در حوزه کاری‌شان برقرار کرد. ظاهراً هر شرکتی که تولید محصولی را انجام می‌دهد، می‌تواند از عنوان دانش بنیان برای خود استفاده کند که لزوماً به معنای نوآوری بودن آن نیست.

لجستیک؛ یکی از پاشنه آشیل‌های صادرات

در بخش حمل و نقل و خدمات نیز اکثریت شرکت‌های حاضر به شکل سنتی در این صنعت فعالیت می‌کردند و به جز یکی دو مورد، خبری از شرکت‌های فعال در حوزه لجستیک هوشمند و... نبود.

حمیدرضا آران، یکی از بازدیدکنندگان نمایشگاه که در حوزه واردات و صادرات خشکبار از کانال دبی فعالیت می‌کند، یکی از مهم‌ترین چالش صادرکننده‌های ایرانی را موضوع تأمین به موقع کالا و همچنین قیمت گذاری با توجه به تغییرات نرخ ارز می‌داند.

او با تأکید بر این موضوع که امروزه در زمینه صادرات عرضه و تقاضا در لحظه اتفاق می‌افتد، عنوان می‌کند که در بسیاری موارد کشاورزان با توجه به تغییر نرخ ارز، در برخی برهه‌های زمانی مایل به فروش کالای خود نیستند. از سویی نبود زیرساخت‌های قوی در زمینه لجستیک و بازرگانی نیز باعث می‌شود تاجران در زمینه تأمین کالا در بازار با مشکل مواجه شوند. این فعال حوزه صادرات تأکید می‌کند که کالاهای ایرانی اغلب در زمینه خشکبار از کالاهای مشابه خارجی با کیفیت‌تر هستند اما موارد مطرح شده باعث افت صادرات این محصولات می‌شوند. او درباره نمایشگاه ایران اکسپو نیز عنوان می‌کند که در حال حاضر کشورهایی مانند چین، روسیه، هند و کشورهای حوزه آفریقا بازار هدف صادرات ایران به شمار می‌روند. او تأکید می‌کند که ما در عمل نمی‌توانیم در اروپا بازار هدف گسترده داشته باشیم و بازارهای هدف ما همین کشورهای اوراسیا و خاورمیانه هستند که از این نمایشگاه نیز استقبال کرده‌اند.

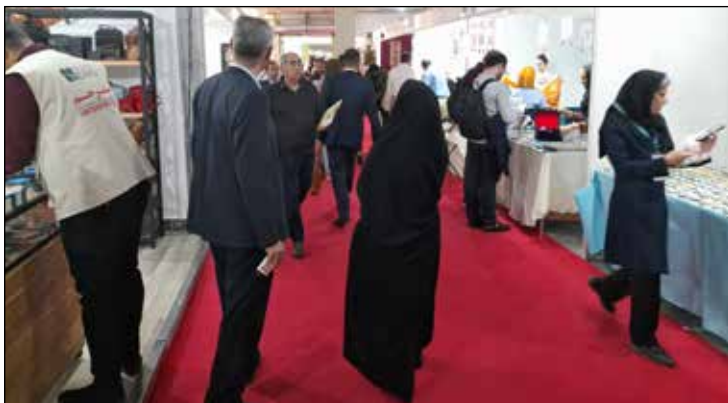
گردشگری و ظرفیت‌های فراموش شده آن

با وجود ظرفیت‌های زیادی که بخش صنایع دستی و گردشگری ایران داراست و اغلب هر گاه صحبت از این حوزه می‌شود روی این ظرفیت‌ها تأکید می‌شود، اما در نمایشگاه ایران اکسپو ۲۰۲۴ گروه کالایی «فرش دستباف، صنایع دستی و گردشگری» یکی از ضعیف‌ترین بخش‌های رویداد بود.

محمود سردست یکی از فعالان حوزه فرش دستباف که در این نمایشگاه حضور یافته بود با اشاره به اینکه سابقه کسب و کارشان به بیش از ۶۰ سال می‌رسد، می‌گوید: «پیش از این در زمینه صادرات فعال بوده‌ایم اما در حال حاضر بازار کفش ندارد و در زمینه صادرات فعالیت نداریم و تنها فروش داخلی داریم.» او در زمینه نمایشگاه و بازرگانی که از آن داشته‌اند، عنوان می‌کند که طی نمایشگاه بازدیدکنندگان خارجی زیادی داشته‌اند اما حوزه کاری اغلب آنها صنعتی بوده و در زمینه فرش و صنایع دستی فعال نبوده‌اند. به گفته او بیشتر بازدیدکنندگان از کشورهای حاشیه خلیج فارس، قاره آفریقا، ترکیه، ارمنستان، قزاقستان و روسیه بوده‌اند. این فعال حوزه صنایع دستی عنوان می‌کند که هدفش از حضور در این نمایشگاه جذب مشتری خارجی برای صادر کردن فرش دستباف بوده اما تا زمان انجام این گفت‌وگو (روز سوم نمایشگاه)، توفیقی در این زمینه نداشته است. در سال گذشته یکی از موضوعاتی که در زمینه صنعت گردشگری مطرح می‌شد این بود که احتمالاً گردشگران کشورهایمانند روسیه و چین، جای خالی گردشگران کشورهای اروپایی و آمریکایی را پر کنند، اما نکته‌ای که فعالان این صنعت مطرح می‌کردند این بود که گردشگران این کشورها معمولاً در مقایسه با گردشگران غربی، سفرهای کم‌هزینه‌تری دارند و از این منظر نمی‌توانند سودآوری گردشگران اروپایی را برای صنعت گردشگری داشته باشند. اما آیا در زمینه تجارت نیز چنین تفاوت‌هایی میان تاجران کشورهای مختلف وجود دارد؟ باید منتظر ماند و دید سازمان توسعه تجارت ایران گزارش دقیق‌تری از بازدیدکنندگان خارجی از این نمایشگاه و نتایج آن در بخش‌هایی مانند گردشگری منتشر می‌کند یا خیر؟

نبود
زیرساخت‌های
قوی در زمینه
لجستیک و
بازرگانی باعث
می‌شود تاجران
ایرانی در زمینه
تأمین کالا
در بازار جهانی
با مشکل
مواجه شوند

فضای اختصاص داده شده به گروه کالایی فرش دستباف، صنایع دستی و گردشگری در ایران اکسپو

مسیریاب‌های داخلی به کجا می‌روند؟

نگاهی به فعالیت
مبهم و کج‌دار و مریز
بلد تا تلاش نشان برای
رقابت با گوگل مپ

مسیریابی درست و کم‌دردر در روزگار پرترافیک در شهرهای کوچک و بزرگ، بازار رقابتی بزرگی برای نرم‌افزارهای مسیریابی فراهم کرده است. در کشورمان نیز نخست باروی کارآمدن تاکسی‌های اینترنتی و سپس آگاهی کاربران از اهمیت مسیریابی درست در رسیدن به موقع یا زودتر به مقصد، باعث شد نرم‌افزارهای مسیریابی خیلی زود جای خود را در بین کاربران باز کنند. «نشان» و «بلد» دو برنامه مسیریابی شناخته شده‌ای هستند که در این سال‌ها مورد استفاده کاربران ایرانی قرار گرفتند. هرچند این دو مسیریاب ابتدا امکان رقابت با اپلیکیشن‌های خارجی را نداشتند، اما با فیلتر شدن «ویز»، نخستین اپلیکیشن مسیریابی که به صورت گسترده در کشور مورد استفاده قرار گرفت، فضای فعالیت برای این دو نرم‌افزار بیشتر و بیشتر شد. اما چه اتفاقی باعث شد این دو مسیریاب امکان ادامه مسیر در کشور را داشته باشند؟

منصور
محمدی

از جمله اقداماتی بود که توجه مردم را به این اپلیکیشن جلب کرد.

دیتاک (سایت رصد و تحلیل داده‌های رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی) در سال ۱۳۹۹ به مقایسه نظرات کاربران توییتر درباره مسیر یاب‌های نشان و بلد پرداخته است. براساس این گزارش ۷۲ درصد کاربران از مسیر یاب بلد ناراضی بوده‌اند که علت آن عملکرد و مسیریابی بد، سوءاستفاده از اطلاعات کاربران و تحریم‌ها عنوان شد. ۱۸ درصد کاربران نیز نظر مثبت داشتند که علت آن عملکرد خوب و مسیریابی آفلاین، نمایش محل مراکز مختلف و استفاده مناسب از شرایط کشور عنوان شده بود. ۱۰ درصد کاربران نیز درباره این مسیر یاب نظرات خنثی داشتند. ایمان محمدی، مدیرعامل بلد در سال ۱۴۰۰ گفت وگویی اعلام کرده بود که تعداد کاربران این اپلیکیشن حدود ۱۰ میلیون نفر برآورد شده و روزانه بیش از یک میلیون کاربر دارد.

پایان باز برای داستان بلد

اما بلد در سال ۱۴۰۱ و پس از قطعی اینترنت در ایران با چالش‌هایی مواجه شد. هلدینگ هزاردستان در آبان ۱۴۰۱ طی بیانیه‌ای اعلام کرد که با بخشی از نیروهای بلد خداحافظی می‌کند و تا پایان سال نیز بلد احتمالاً تعطیل خواهد شد.

در بخشی از این بیانیه علت این اتفاق، بسته ماندن راه‌های جذب سرمایه و دشواری ادامه دادن کسب و کارهایی که بازگشت سرمایه در بلندمدت را هدف خود قرار داده‌اند عنوان شد و از محدودیت‌های اعمال شده اینترنتی و امنیتی شدن فضا ابراز نگرانی شد. سرانجام اپلیکیشن بلد از هلدینگ هزاردستان جدا شد؛ هرچند اطلاعات دقیقی در این باره در دست نیست و آخرین خبرها درباره بلد در رسانه‌ها به بیانیه هلدینگ هزاردستان بازمی‌گردد و تلاش‌های نشریه کارنگ نیز برای دستیابی به اطلاعاتی بیشتر درباره بلد بی‌نتیجه ماند.

اکبریان می‌گوید بعید است بلد برای همیشه بسته شود؛ چراکه در این بخش‌ها سرمایه‌گذاری کرده‌اند و به راحتی آن را ملغی نمی‌کنند. او درباره بیانیه هلدینگ هزاردستان مبنی بر تعطیلی آن می‌گوید: «سال گذشته که اینترنت قطع شد و بلد بیانیه‌ای در مورد احتمال توقف فعالیتش منتشر کرد، بخشی از آن به مسئله روابط عمومی بازمی‌گشت و از طرفی فشار قطعی اینترنت و اختلالاتی که در آن بازه ایجاد شده بود مشکلاتی را برایشان به وجود آورده بود و واقعاً می‌خواستند فعالیت‌های بخشی از تیم خود را تعطیل کنند. اما وقتی شرکتی سرمایه‌گذاری می‌کند، منطقی نیست که این سرمایه را به همین راحتی ترک کند و از دست بدهد. به نظر می‌رسد احتمالاً با تغییر برخی از مالکین، بلد فعالیت خود را ادامه دهد.»

چشم‌انداز مثبت درآمدزایی برای

مسیر یاب‌های داخلی

امین علی اکبریان، مدیر سابق مارکتینگ بلد در گفت‌وگو با «کارنگ» درباره دلایل ادامه فعالیت این دو مسیر یاب این گونه توضیح می‌دهد: «به نظرم هر دوی این برنامه‌ها کماکان چشم‌انداز مثبتی برای درآمدزایی دارند؛ هرچند «نشان» بخشی از این چشم‌انداز را به درآمد تبدیل کرده، چراکه به شهرداری‌ها برای ارائه داده‌های ترافیکی و جغرافیایی خدمات می‌دهد.»

او ادامه داد: «اینکه چرا مردم از این نرم‌افزارها استفاده می‌کنند، یکی عادت به استفاده از آنهاست و بعد از مدتی این اپلیکیشن‌ها نیز تلاش‌هایی برای برطرف کردن نواقص خود کردند. دلیل دیگر احتمالاً اجبار استفاده تاکسی‌های اینترنتی از این نرم‌افزارهای داخلی است. از طرفی مردم هم برای اینکه درگیر فیلترشکن‌ها نشوند، ترجیح می‌دهند همین نرم‌افزارها را استفاده کنند و این موارد دلایل کافی هستند که کاربر نخواهد به نرم‌افزار دیگری کوچ کند.»

بلد؛ مسیر یابی که گفته می‌شد یک

میلیون کاربر روزانه دارد

«بلد» سال ۱۳۹۶ توسط متخصصین گروه توسعه فناوری اطلاعات هزاردستان پایه‌گذاری و نخستین نسخه این اپلیکیشن در سال ۱۳۹۷ منتشر شد. حرفه‌ای بودن ویز در مسیریابی باعث شد کاربران از نسخه‌های اولیه بلد ناراضی باشند. اشتباهاتی که در مسیریابی وجود داشت، کندی سرعت در به‌روزرسانی و اعلان مسیرها از جمله گلایه‌هایی بود که کاربران از این مسیر یاب داشتند. شاید این اجبار زمانه بود که دست‌اندرکاران بلد را واداشت تا در پی برطرف کردن مشکلات آن برآیند؛ چراکه مردم نرم‌افزاری با قابلیت‌های ویز می‌خواستند و امکان استفاده از ویز نیز وجود نداشت.

تیم بلد در این سال‌ها تلاش کرد با به‌روزرسانی و اصلاح ایرادات ساختاری آن در راستای پاسخ به نیاز کاربران خود عمل کند، برای مثال در بخش خدمات مسیریابی بومی قابلیت‌هایی مانند دستیار صوتی، طرح ترافیک، وضعیت سوخت‌رسانی در پمپ بنزین‌ها، امکان استفاده از حمل‌ونقل عمومی با استفاده از مسیریابی ترکیبی، اطلاع از گسترش شبکه مترو، افزایش قیمت تردد در عوارضی‌های جاده‌ای و در نهایت درخواست تاکسی اینترنتی را گسترش داده و بهینه‌سازی کرده است.

خدمات شهری بلد نیز به‌ویژه در دوران همه‌گیری ویروس کرونا مورد توجه کاربران قرار داشت. رنگ‌بندی شهرهای کرونیایی و در ادامه نشان دادن مراکز واکسیناسیون

است، به نظر می‌رسد یک مسیر یاب قابل اتکا برای کاربران باشد.

اکبریان درباره دلیل موفقیت بیشتر نشان نسبت به بلد این‌گونه توضیح می‌دهد: «نشان شرکتی بود که از حدود سال ۱۳۹۴ اپلیکیشنی را به صورت ارگانیک رشد و توسعه داد و این سرمایه‌گذاری قاعدتاً رو به تعطیلی نمی‌رود. از طرفی هم مردم قابلیت‌هایی را در نشان می‌دیدند که حتی مسیر یاب‌های خارجی هم نداشتند؛ از جمله نشان دادن سرعت‌گیرها، محدوده طرح ترافیک و... و در واقع ویژگی‌های بومی داشت که بخشی از مردم ترجیح دادند به استفاده از این اپلیکیشن ادامه دهند.» این دو اپلیکیشن همچنان به فعالیت خود در بین کاربران ادامه می‌دهند که مهمترین دلیل آن احتمالاً زبان فارسی آنها و همچنین بومی سازی برخی مسیرها و نشانه‌هاست. اطلاعات به‌دست آمده از بلد با اینکه آینده مبهمی را برای این اپلیکیشن ترسیم می‌کند، نشان می‌دهد که باز هم مورد استفاده کاربران خواهد بود.

احتمالاً یکی از دلایل مهم آن دسترسی آسان و راحت کاربران به این اپلیکیشن و عادت به استفاده از محیط بومی سازی شده با وجود مشکلاتی است که به همراه دارد؛ هرچند نگرانی از درز اطلاعات کاربران همچنان به قوت خود باقی است. نشان نیز با توجه به مسیر توسعه و امکانات جدیدی که در هر بار به‌روزرسانی در اختیار کاربر قرار می‌دهد، همچنان یک مسیر یاب بی‌رقیب در بازار نرم‌افزارهای کاربردی مسیر یابی در داخل کشور خواهد بود. اما معلوم نیست با ظهور نرم‌افزارهای جدید و به‌روز خارجی یا داخلی، انحصار مسیر یابی از این دو اپلیکیشن خارج می‌شود یا خیر.

گوگل‌مپ، همچنان رقیب مسیر یاب‌های داخلی است

اکبریان در پاسخ به این سؤال که در صورت ارائه برنامه‌ای مانند ویز، این دو اپلیکیشن امکان رقابت با آن را دارند یا خیر می‌گوید: «در حال حاضر رقیب این دو اپلیکیشن گوگل‌مپ است تا ویز؛ چراکه استفاده از ویز به دلیل فیلتری که بر آن اعمال شده کمتر هم شده است. البته کیفیت همین اپلیکیشن‌ها هم بد نیست. هرچند با نقطه ایده‌آل فاصله دارد اما مورد استفاده مردم است. تیم نشان سعی کرد قابلیت‌های بومی را در سیستم خود توسعه دهد که مسیر یاب‌های خارجی نداشته باشند و این هوشمندی دست‌اندرکاران توسعه این مسیر یاب بود. بلد هم تلاش‌هایی در این زمینه انجام داد. برای مثال لهجه‌های مختلف را به زبان اپلیکیشن اضافه کرد، اما برای نشان مجموعه اقدامات پرنرگ‌تر بود.» به گفته او، در حال حاضر گوگل‌مپ نیز بدون فیلتر در حال فعالیت است، اما آماری از اینکه چند درصد از کدام اپلیکیشن داخلی یا خارجی استفاده می‌کنند در دست نیست.

نشان؛ همچنان ادامه می‌دهد

اما قصه نشان، دیگر مسیر یاب شناخته‌شده و رقیب بلد نیز شنیدنی است. نشان سال ۱۳۹۶ و در شرایطی که زمان کوتاهی از روی کار آمدن تاکسی‌های اینترنتی و مسیر یاب‌های آنلاین می‌گذشت، متولد شد. مهمترین ویژگی نشان، عدم وابستگی به نقشه‌های گوگل و شخصی سازی نقشه‌های متن‌باز OSM بود که باعث می‌شد برای به‌روزرسانی اطلاعات به گوگل وابسته نباشد. اما نشان هم با ایراداتی همراه بوده که هنوز نیز ادامه دارد.

نشان نیز هنوز در اجرای برنامه تغییر جهت ناگهانی، مسیر یابی کوچه‌های فرعی و زمان دقیق رسیدن به مقصد باگ‌هایی دارد، اما در مورد نمایش محدوده طرح ترافیک، جمع‌سپاری در تکمیل نقشه و نام‌گذاری مکان‌های روی نقشه، نمایش مکان‌های عمومی و راهنمای صوتی فارسی از مسیر یاب‌های خارجی نیز عملکرد بهتری دارد.

یکی از ویژگی‌های جالب نشان، پنل مدیریت کسب‌وکار و تیک آبی است که امکاناتی مانند تعیین یا تغییر عنوان، درج تصاویر از محل و محصولات، آدرس، شماره تماس، وب‌سایت و اطلاعات تکمیلی مانند «درباره کسب‌وکار» و... را در اختیار کاربر قرار می‌دهد. از جمله ویژگی‌های این اپلیکیشن که مورد توجه کاربران است، به‌روزرسانی پیوسته و اضافه کردن امکانات جدید به آن است. براساس نخستین گزارش سالانه نشان که در سال ۱۴۰۰ منتشر شد، این اپلیکیشن بیش از ۱۰ میلیون کاربر، ۱۲ میلیون مسیر یابی روزانه، ۲۰۱ میلیون جست‌وجوی روزانه و ۱۰۲ میلیون کاربر فعال روزانه دارد.

گرایش به ارائه خدمات بومی در مسیر یابی

تحلیل دیتاک از کاربران تویتری که از اپلیکیشن نشان استفاده می‌کنند، حاکی از وضعیت بهتر این مسیر یاب نسبت به بلد است. ۳۱ درصد کاربران تویتر عملکرد نشان را مثبت ارزیابی کرده‌اند، ۵۲ درصد نظر خنثی داشتند و ۱۷ درصد نظر منفی داشتند که مربوط به عملکرد و مسیر یابی بد و نداشتن اطمینان به امنیت نشان بوده است. هرچند مدیرعامل نشان به کاربران این اطمینان را داده که امنیت آنها تأمین است و آنها بدون نیاز به داشتن حساب کاربری و ورود اطلاعات هم می‌توانند به نقشه نشان دسترسی داشته باشند. به گفته مسئولان نشان، این مسیر یاب پرنصب‌ترین مسیر یاب ایرانی است و با توجه به اینکه بزرگ‌ترین ارائه‌دهنده سرویس‌های نقشه در ایران بوده و مورد استفاده بسیاری از استارت‌آپ‌ها و کسب‌وکارهای ایرانی

در حال حاضر
رقیب دو
اپلیکیشن
ایرانی
مسیر یابی،
گوگل‌مپ
است تا
ویز؛ چراکه
استفاده از
ویز به دلیل
فیلتری که بر
آن اعمال شده
کمتر شده
است

سال‌هاست در ایران به دلایل نامشخص اختلال شدید GPS داریم

جواد عامل، مدیرعامل نشان می‌گوید که این پلتفرم ماهانه ۲۰ میلیون کاربر فعال دارد

اپلیکیشن‌های مسیریابی ابزاری برای مدیریت زمان، به حداقل رساندن خطاهای جست‌وجوی مسیر و بهینه‌سازی تردد در جاده‌ها هستند. همه این نیازها کافی است تا هر کشوری به دنبال ابزارهای بومی‌سازی شده خود برود؛ چرا که فراهم کردن سهولت در دسترسی به داده‌های ترافیکی، حمل‌ونقلی و... یک معامله دوسربرد برای صاحبان نرم‌افزار و مردم خواهد بود. شاید از همین رو بوده که مسیریاب نشان خیلی زودتر از دیگر اپلیکیشن‌ها بومی‌سازی شد. اما امکان رقابت نشان با اپلیکیشن‌های خارجی چقدر است و جایگاهش در مسیریابی ایرانیان چگونه تعریف می‌شود؟ آیا اجبار و فیلترینگ بسیاری از افزونه‌های خارجی، مهم‌ترین دلیل کاربران برای روی آوردن به این اپلیکیشن بوده یا نشان توانسته تعریف مستقلی از خود به کاربران ارائه دهد تا بدون کنار زدن اجبارها، مورد استفاده قرار گیرد؟ جواد عامل، مدیرعامل نشان در گفت‌وگو با «کارنگ» به سؤالات ما پاسخ داده که در ادامه می‌خوانید.

دقیقی در این باره وجود ندارد. درصدی که از سوی نشان مطرح شود هم صرفاً یک تخمین است. بهتر است یک مؤسسه آمارسنجی یا افراد مستقل این موضوع را بررسی کنند. آنچه برای ما واضح است، این است که در بین پلتفرم‌های ایرانی، نشان اکنون به بیشترین حجم از کاربر روزانه و ماهانه سرویس‌دهی می‌کند.

اگر زمانی ویز رفع فیلتر شود، آیا نشان امکان رقابت با

منصوره محمدی

آیا نشان توانسته جایگاه خود را در بین کاربران ایرانی به دست آورد؟

نشان پرکاربردترین نقشه و مسیریاب ایرانی است و روزانه میلیون‌ها کاربر ایرانی با اعتماد به آن، از قابلیت‌های نقشه و مسیریابی استفاده می‌کنند.

چه درصدی از بار مسیریابی ایرانیان روی دوش نشان است؟

تخمین این درصد کار ساده‌ای نیست و آمار کاملاً

پرترافیک و کم ترافیک، کوچه‌های بن‌بست، یک طرفه و... دارند. تاکنون چه اقدامی برای حل این دست مشکلات نشان داشته‌اید؟

در بخش دیتای نقشه، مانند کوچه‌های بن‌بست و خیابان‌های یک طرفه، ارزیابی‌ها نشان‌دهنده آن است که نقشه نشان از رقبای دیگر به خصوص گوگل‌مپ به‌روزتر است. در بخش دیتای ترافیک هم ارزیابی‌های زیادی انجام داده‌ایم. ما از این موضوع استقبال می‌کنیم که تیم‌های دانشگاهی یا رسانه‌ها در این رابطه ارزیابی یا پژوهش‌هایی انجام دهند و نتایج را منتشر کنند. به عقیده ما، موضوع نقشه و مسیریابی در نشان، به‌تکامل مناسبی رسیده و با سال‌های ابتدایی قابل مقایسه نیست. با این حال هیچ شرکت فناوری محوری هم نمی‌تواند مدعی شود که باگ ندارد و به همین دلیل است که همواره تیم بزرگی از توسعه‌دهندگان در حال بهبود سرویس دهی هستند. اما گاهی اوقات نیز آنچه باعث می‌شود چنین پرسشی توسط شما یا کاربران مطرح شود، به عواملی برمی‌گردد که در حوزه اختیار نشان نیست. برای مثال طی سال‌های گذشته بارها محدودیت‌های اینترنت باعث شده تا برخی کاربران نشان به اشتباه نتوانند از پلتفرم استفاده کنند یا این استفاده با چالش‌ها و کندی بسیاری همراه شود. بارها پیش آمده که در یکی از اپراتورهای موبایل، نشان برای بخشی از کاربران غیر قابل دسترس یا کند شده است. این موارد به اشتباه اتفاق افتاده‌اند و مستند هم شده‌اند، اما کاربر از پشت پرده خبردار نیست و احساس می‌کند نشان بسیار کند یا غیر قابل دسترس است. از طرف دیگر، اختلال GPS باعث خطای همه نرم‌افزارهایی می‌شود که برای مسیریابی یا نمایش نقشه از GPS استفاده می‌کنند. سال‌هاست که ما در ایران به دلایل نامشخص اختلال شدید GPS داریم. بارها در این باره اطلاع‌رسانی کرده‌ایم، اما طبیعی است کاربری که دانش فنی بالایی نداشته باشد، این اختلال را از چشم نشان یا هر مسیریاب دیگری ببیند.

به‌عنوان سؤال آخر، پیش‌بینی شما از آینده نشان در ایران چیست؟

نشان ابتداری کاربران تمرکز کرده بود که به هر شکلی نیاز به مسیریابی داشتند. این حمل‌ونقل می‌توانست با خودروی شخصی، دوچرخه، موتور یا حتی وسایل حمل‌ونقل عمومی باشد. امروز هدف اصلی نشان، عبور از این جایگاه و تبدیل شدن به یک «نقشه» کامل است. در حال حاضر نیز بیشتر از دو میلیون نقطه یکتا (POI) روی نقشه نشان ثبت شده است.

این نرم‌افزار را دارد؟

نشان در زمانی متولد شد که رقبای خارجی فیلتر نبودند. فیلترینگ ویز زمانی رخ داد که نشان بیشتر از چند میلیون کاربر داشت. در طول این سال‌ها، همیشه ما در مصاحبه‌ها و بیانیه‌های مختلف به این موضوع اذعان داشته‌ایم که فیلتر رقبای خارجی در بلندمدت به نفع نشان یا بسیاری از پلتفرم‌های داخلی نیست؛ چراکه معتقدیم هر پلتفرمی با نیازسنجی دقیق از کاربران کشور خود می‌تواند ارزش‌های متفاوت و مؤثری برای آنها خلق کند. اکنون نیز معتقد هستیم که با رفع فیلتر، حتی کاربر ایرانی که مایل به استفاده از نشان است هم با احساس بهتری این کار را انجام می‌دهد. در این سال‌ها تصمیم‌های گرفته‌شده از سوی سیاست‌گذاران اینترنت، این احساس را به کاربران ایرانی داده که گروگان گرفته شده‌اند. در این معادله، اصلاً مهم نیست نشان در نهایت چه کیفیتی را در اختیار شهروندان قرار می‌دهد؛ در هر صورت، محکوم است.

گوگل‌مپ هم در حال حاضر در کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد، اما این طور به نظر می‌رسد که نشان و بلد بیشتر مورد استفاده کاربران هستند. فکر می‌کنید اجبار تاکسی‌های اینترنتی به استفاده از این دو نرم‌افزار در تداوم استفاده از آنها تأثیرگذار بوده یا اینکه این اپلیکیشن‌ها آنقدر بین کاربران محبوب هستند که کاربر آنها را به گوگل‌مپ ترجیح دهد؟

درست است که بیشترین حجم استفاده از نرم‌افزارهای مسیریاب را رانندگان تاکسی‌های اینترنتی دارند، اما این گروه درصد بزرگی از کل کاربران مسیریاب‌ها نیستند. نقشه و مسیریاب نشان مدت‌هاست که ماهانه بیشتر از ۲۰ میلیون کاربر فعال دارد که از این تعداد، ۱۵ درصد رانندگان حرفه‌ای تاکسی‌های اینترنتی تشکیل می‌دهند. تحقق چنین آماری وابسته به نیازسنجی از کاربران و ارائه قابلیت‌های کامل یک نقشه و مسیریاب در گذر سال‌های اخیر بوده است. از طرفی، در حال حاضر اصلی‌ترین رقیب نشان، گوگل‌مپ است؛ چون به شکل پیش‌فرض روی تمام گوشی‌های اندرویدی حضور دارد. کاربران نیز در بسیاری از مواقع از همین نرم‌افزار استفاده می‌کنند. اما دلیل اینکه در نهایت سراغ نصب یک مسیریاب تخصصی می‌روند، احتمالاً این است که گوگل‌مپ قابلیت‌های کاملی برای مسیریابی و گزارش‌دهی ندارد.

این نرم‌افزارها با وجود رفع نواقص در مسیریابی همچنان باگ‌های زیادی در تشخیص مسیریاب‌ها

نشان در زمانی متولد شد که رقبای خارجی فیلتر نبودند و فیلترینگ ویز زمانی رخ داد که نشان بیشتر از چند میلیون کاربر داشت

خرید املاک بارمزارز در ایران؛ فرصتی طلایی یا چالشی ناشناخته؟

درباره قوانین استفاده از
رمزارز در بازار املاک

استفاده از دارایی‌های دیجیتال به عنوان یک روش پرداخت روزبه‌روز محبوب‌تر شده و در همه بازارها رخنه کرده است. بازار مسکن و مستغلات که یکی از بازارهای مهم سرمایه‌گذاری محسوب می‌شود نیز از این روش بی‌نصیب نمانده و بارمزارزها در ایران و جهان معامله می‌شود. البته کشورهای مختلف، رویکرد متفاوتی نسبت به این روش خرید مسکن دارند؛ در بعضی از کشورها مانند آمریکا، امارات و... خرید مسکن بارمزارز کاملاً قانونی و در برخی دیگر مانند چین و هند کاملاً غیرقانونی است اما در ایران، وضعیت استفاده از رمزارزها برای خرید املاک کمی پیچیده و مبهم است.

فراهم می‌کند و به افراد در سراسر جهان اجازه می‌دهد تا در معاملات املاک و مستغلات شرکت کنند. سرعت بالاتر تراکنش یکی دیگر از مزایای اصلی پرداخت‌های رمزنگاری است. استفاده از قراردادهای هوشمند و فناوری بلاکچین امکان فرآیندهای خودکاری را فراهم می‌کند که در غیر این صورت، تکمیل آنها روزها طول می‌کشد. علاوه بر این، استفاده از فناوری بلاکچین برای معاملات املاک و مستغلات امنیت و شفافیت را به ارمغان می‌آورد، زیرا هر تراکنش به صورت عمومی در یک دفتر کل تغییرناپذیر ثبت می‌شود.

نگار حاتمی

تلاقی بازار مسکن و رمزارزها در جهان

خرید مسکن با بیت‌کوین و دیگر دارایی‌های دیجیتال، مزایایی دارد که آن را تبدیل به یک روش پرداخت محبوب کرده است. طبق گزارشی که cryptonews منتشر کرده، اگرچه خرید خانه بارمزارز هنوز یک روال رایج به حساب نمی‌آید اما برخی از کارشناسان این صنعت بر این باورند که این امر در سال ۲۰۲۴ و بعد از آن به یک روند تبدیل خواهد شد. این خبرگزاری درباره مزایای خرید مسکن با استفاده از رمزارز می‌گوید: «پرداخت‌های رمزنگاری امکان دسترسی جهانی را

پرداخت‌های ارز دیجیتال را بپذیرند. هر کدام از کشورهایی که نام بردیم یک هدف خاص از اجازه خرید و فروش ملک با بیت‌کوین را دارند. برای مثال امارات قصد دارد خود را به‌عنوان کشور پیشرو در صنعت رمزارز و البته املاک و مستغلات در خاورمیانه معرفی کند و از طرفی هم اقتصاد غیرنفتی خود را گسترش دهد، یا گرجستان قصد جذب سرمایه‌های خارجی را دارد. سؤالی که پیش می‌آید این است که ایران، که هم تعداد کاربران رمزارز قابل توجهی دارد و هم بازار املاک آن می‌تواند سرمایه خارجی جذب کرده و در عین حال اقتصاد غیرنفتی خود را نیز از این طریق افزایش دهد، چه موضعی نسبت به این موضوع گرفته است؟

وضعیت خرید املاک با رمزارز در ایران

در حال حاضر هیچ قانون صریحی در ایران وجود ندارد که به‌طور خاص خرید املاک با رمزارزها را مجاز یا ممنوع کند. البته بانک مرکزی ایران در سال ۱۳۹۶ اعلام کرد که بیت‌کوین و سایر رمزارزها را به رسمیت نمی‌شناسد و استفاده از آنها در معاملات را غیرقانونی می‌داند. با توجه به نبود قوانین شفاف و زیرساخت‌های قانونی لازم، خرید املاک با رمزارز در ایران با چالش‌های زیادی همراه است. اگر نگاهی به قانون مدنی ایران بیندازیم، می‌بینیم که گفته شده دخالت پول در مبادله ضروری نیست و هر مالی ممکن است ثمن باشد و قانون مدنی درباره ثمن هیچ قیدی ندارد. پس به نظر می‌رسد از نظر قانونی نباید مشکلی در این زمینه وجود داشته باشد. اما گویی بعضی از مسئولان از این روش راضی نیستند و به نظرشان حذف واسطه که از آرمان‌های رمزارز و بلاکچین است مشکل‌زا خواهد بود.

پیرو این موضوع، به نقل از خبرگزاری ایسنا، عضو هیئت‌رئیس‌اتحادیه مشاوران املاک اعلام کرده است: «اخیراً شنیده می‌شود، برخی مبادلات در بازار مسکن از طریق دلار و بیت‌کوین انجام می‌شود که به نظر من علت آن ایجاد سامانه خودنویس و نبود واسطه برای مدیریت قراردادهاست. به هر حال زمانی که واسطه، معامله را مدیریت می‌کند مبادلات مالی نیز مدیریت می‌شود اما وقتی خریدار و فروشنده از طریق سامانه خودنویس اقدام به معامله می‌کنند، نظارتی وجود ندارد.»

باید گفت که خرید و فروش ملک با رمزارز در ایران چندین سال است که صورت می‌گیرد و موضوع جدیدی نیست و چه واسطه‌ای باشد و چه نباشد انجام خواهد شد. اگر نگاهی به وضعیت بازار خرید املاک با استفاده از رمزارز بیندازیم، می‌بینیم که پلتفرم‌ها و بنگاه‌های مسکن به‌طور علنی به تبلیغ این نوع معاملات می‌پردازند و این اقدام فقط در خفا انجام نمی‌شود.

تنوع بخشیدن به سرمایه‌گذاری‌ها دلیل دیگری برای خرید املاک و مستغلات با استفاده از ارز دیجیتال است.»

این خبرگزاری معایبی نیز برای این روش معرفی می‌کند: «بازترین نمونه‌های این مورد عدم تمایل فروشندگان به پذیرش پرداخت‌های رمزنگاری است و هنوز آگاهی کمی در جامعه وجود دارد. نوسان قیمت و تغییرات روزانه در قیمت رمزارزها نیز ممکن است به‌عنوان یک نقطه ضعف تلقی شود؛ همچنین فرآیند مالیات نیز می‌تواند در این روش پیچیده‌تر شود. عدم قطعیت مقررات درباره دارایی‌های دیجیتال در کشورها نیز بر روند خرید املاک و مستغلات با رمزارز تأثیر خواهد گذاشت.»

وضعیت استفاده از رمزارز در بازار املاک جهان

در گزارش دیگری که کوین‌تلگراف منتشر کرده آمده است که قابلیت‌های کامل رمزارزها در املاک و مستغلات همچنان دست‌نخورده باقی مانده است. این گزارش در ادامه نیز کشورهایی را معرفی می‌کند که خرید املاک با استفاده از رمزارزها را قانونی می‌دانند. تایلند یکی از اولین کشورهای آسیایی بود که استفاده از رمزارز را قانونی کرد. این کشور در حال حاضر به خریداران املاک و مستغلات اجازه می‌دهد با استفاده از رمزارزها پرداخت انجام دهند.

امارات متحده عربی به‌عنوان یک قطب مهم رمزنگاری در حال ظهور است، به‌طوری‌که بسیاری از سازمان‌های بین‌المللی رمزنگاری برای بهره‌مندی از موقعیت در حال رشد، در این کشور شعبه راه‌اندازی می‌کنند. در حال حاضر، کاربران رمزارز در امارات می‌توانند از طریق آژانس‌های مجاز، خانه، ویلا، آپارتمان و ساختمان را با استفاده از ارزهای دیجیتال خریداری کنند.

ترکیه حدود هشت میلیون کاربر رمزارز دارد و این عدد روز به روز در حال افزایش است. با افزایش تعداد افرادی که از رمزارز برای تراکنش استفاده می‌کنند، آژانس‌های املاک و مستغلات در این کشور شروع به پذیرش پرداخت‌های رمزنگاری کرده‌اند.

پرتغال یکی از کشورهای دوستدار رمزارز در اتحادیه اروپاست؛ بنابراین عجیب نیست که دولت این امکان را برای سرمایه‌گذاران فراهم کرده تا املاک و مستغلات را با استفاده از ارزهای دیجیتال خریداری کنند.

گرجستان موارد زیادی برای ارائه به سرمایه‌گذاران دارد و قوانین زیادی را برای تشویق سرمایه‌گذاری خارجی وضع کرده که یکی از آنها خرید املاک با استفاده از دارایی‌های دیجیتال است.

کانادا از کشورهای پویا در حوزه رمزارز بوده که این پویایی باعث شده شرکت‌های املاک و مستغلات در این کشور،

در حال حاضر هیچ قانون

صریحی در

ایران وجود

ندارد که به

طور خاص

خرید املاک

با رمزارزها را

مجاز یا ممنوع

کند. البته

بانک مرکزی

ایران در سال

۱۳۹۶ اعلام

کرد که

بیت‌کوین و

سایر رمزارزها

را به رسمیت

نمی‌شناسد

و استفاده

از آنها در

معاملات را

غیرقانونی

می‌داند

دردسرهای خودنویس برای مستأجر، موجرو مشاوران املاک

سامانه‌ای که قرار
بود راهکار باشد اما
چالش برانگیز شد

وزارت راه و شهرسازی سال گذشته اعلام کرد که از این پس، ثبت قرارداد اجاره برای دریافت کد رهگیری در سامانه خودنویس الزامی شده است. این سامانه که هدف از راه اندازی آن «رفاه حال مستأجران و نظارت و کنترل قیمت مسکن» عنوان شده، قرار است دست دلالان و سوداگرانی که در افزایش قیمت اجاره‌ها نقش دارند را کوتاه کند. فعالیت خودنویس از بهمن سال گذشته به صورت رسمی آغاز شد و طبق اعلام وزارت راه و شهرسازی عقد قرارداد اجاره مسکن در خودنویس باید به صورت کاملاً رایگان انجام شود. اما این سامانه در عمل نه مستأجران را راضی کرده و نه صاحبان خانه‌ها و نه املاکی‌ها را.

هانادیدری

● روند ثبت نام در خودنویس

اگر مستأجر یا موجر هستید، برای دریافت کد رهگیری باید در سامانه خودنویس حساب کاربری داشته باشید و برای ایجاد حساب کاربری احراز هویت شوید. پس از مراجعه به سامانه خودنویس گزینه ورود را انتخاب کنید که در سمت چپ نوار بالای سامانه قرار دارد، در مرحله بعدی باید نقش خود به عنوان فرد حقیقی یا حقوقی را انتخاب کنید که در این مرحله به پنجره ملی خدمات دولت هوشمند منتقل می شوید. اگر برای اولین بار است که وارد پنجره خدمات دولت شده اید، باید اطلاعات شخصی خود را در این سامانه وارد کنید تا امکان احراز هویت فراهم شود.

پس از ورود به پنجره ملی خدمات هوشمند و ثبت شماره همراه و کد امنیتی در بخش مدیریت قراردادها امکان ایجاد قرارداد برای املاک وجود دارد.

گزینه ایجاد قرارداد در صفحه اول سامانه خودنویس قرار دارد و می توانید پس از ورود به حساب کاربری خود، قرارداد اجاره رایگان ثبت کنید. مدارک مورد نیاز برای ثبت قرارداد شامل شناسنامه طرفین قرارداد، سند، کد پستی و قبوض ملک مورد اجاره می شود. ملک مورد اجاره حتماً باید در سامانه املاک و اسکان کشور ثبت شده باشد. همچنین حداقل یک شاهد از طرف موجر و یک شاهد از طرف مستأجر باید به سامانه معرفی شود.

کد رهگیری پس از امضای طرفین قرارداد و امضای شاهدان به صورت خودکار صادر می شود.

البته این توضیحات بر اساس مطالبی است که در سامانه خودنویس ثبت شده اما پیگیری ها نشان می دهد که طی کردن این مراحل به این سادگی که گفته شده، نیست. بسیاری از کاربران از قطعی های مکرر خودنویس، طی کردن مراحل متعدد و ارجاع به سامانه های مختلف شکایت دارند. از سوی دیگر مشاوران املاک نگران افزایش نرخ کلاهبرداری و ازدست دادن شغل شان هستند. به نظر می رسد برخلاف ادعای وزارت راه و شهرسازی فرایند دریافت کد رهگیری به صورت رایگان نیز انجام نمی شود و در مراحل کاربران مجبور به پرداخت وجه هستند.

● مشکلات و اختلالات خودنویس

از زمان راه اندازی سامانه خودنویس تاکنون کاربران از قطعی های مکرر آن شکایت دارند. این اختلالات روند احراز هویت برای دو طرف و شاهدان آنها را

تبدیل به پروسه ای طولانی می کند. از سوی دیگر از زمان فعالیت آن کلاهبرداری در حوزه قراردادهای مسکن تغییری نکرده است. به گفته یک مشاور املاک، زمانی که این کار در آژانس املاک انجام می شد، هر دو طرف با خیال راحت روند را طی می کردند چرا که مشاور املاک امین هر دو طرف به شمار می رفت.

این مشاور املاک معتقد است، «سامانه خودنویس در حال حاضر تنها برای اجاره فعال شده و در صورتی که بخش فروش ملک نیز راه اندازی شود، نه فقط کلاهبرداری افزایش می یابد؛ بلکه قیمت ها نیز از کنترل خارج می شود؛ چراکه مالک با توجه به نیاز قیمت می دهد و مستأجر نیز با در نظر گرفتن توان مالی خود خانه می گیرد.»

یک فعال حوزه املاک دیگر در این باره می گوید: «سامانه خودنویس تازه آمده؛ اما تجربه نشان داده که تأثیر منفی خواهد داشت و مشکلات زیادی ایجاد می کند. تنظیم قرارداد قانونی نیاز به تخصص دارد، وقتی مالک و مستأجر قرارداد را خودشان تنظیم می کنند، برخی موارد از قلم می افتد و امکان سوءاستفاده وجود دارد.»

● تأثیر سامانه خودنویس بر کسب و کار آژانس های املاک

مشاوران املاک ادعا می کنند، سامانه خودنویس تأثیر منفی بر کسب و کارهای حوزه املاک خواهد داشت. وقتی مستأجر و مالک قرارداد می بندند، مشاور املاک قیمت را تنظیم می کند. وقتی این واسطه حذف می شود، روند کار سخت و از کنترل خارج می شود؛ چراکه صاحب ملک می تواند با هر قیمتی که دوست دارد قرارداد ببندد و مستأجر نیز مجبور به پرداخت می شود؛ بدین ترتیب نرخ قیمت یک منطقه بدون هیچ قانون و نظارتی بالا می رود.

از دیگر دغدغه های مشاوران املاک این است که پیش از این آژانس های املاک وارد سامانه ثبت اسناد و املاک می شدند و پس از ثبت مشخصات قرارداد، کد رهگیری می گرفتند. این سامانه نیز پر از ایراد و اشکال بود و کار با آن دشوار بود. آژانس املاک برای دریافت کد رهگیری باید ۹ درصد ارزش افزوده (بر اساس نرخ کمیسیون تعرفه ای) به صندوق دولت پرداخت می کرد. بسیاری فکر می کنند که این مبلغ به آژانس می رسد؛ اما این گونه نیست.

نرخ تعرفه یا نرخ مصوب وزارت بازرگانی برای اجاره برابر با اجاره بهای ۷.۵ روز است که هر دو طرف قرارداد دریافت می شود. البته این نرخ معمولاً

رعایت نمی شد و آژانس ها اجاره بهای ۱۰ روز ملک را از دو طرف قرارداد می گرفتند.

چرا صاحبان ملک از ارائه کد رهگیری به مستأجران طفره می روند؟

سامانه خودنویس برای مستأجران نیز در دسرهایی ایجاد کرده است. براساس گفته های برخی از مستأجران، در فرایند فعلی صاحبان ملک از ثبت قرارداد اجاره اجتناب می کنند چراکه می ترسند با ثبت اطلاعات شان در سامانه، مجبور به پرداخت مالیات شوند. در حالی که مستأجران برای دلایل متنوعی از جمله ثبت درخواست وام ودیعه مسکن، ثبت نام مدرسه فرزندان، دریافت جواز کسب و کار، ثبت شماره خودرو و... به کد رهگیری نیاز دارند.

تا قبل از این املاکی ها از طریق سامانه خودشان کد رهگیری قرارداد را دریافت کرده و به مستأجران می دادند اما اکنون مستأجر و صاحب خانه خودشان از طریق سامانه خودنویس باید کد رهگیری دریافت کنند. صاحب خانه هم به این دلیل که در پنجره ملی خدمات دولت باید اطلاعات دارایی و قرارداد اجاره را ثبت کند، از ترس وضع مالیات بر درآمد (دریافت اجاره) تمایلی به دریافت کد رهگیری ندارد. یعنی مستأجر هم باید کمیسیون املاک را بپردازد و هم کد رهگیری نداشته باشد.

جواد موحد، معاون دولت الکترونیک سازمان فناوری اطلاعات این فرار مالیاتی را عمومی می داند و معتقد است به سامانه خودنویس ربطی ندارد. او در این باره عنوان می کند: «ارائه برخی خدمات منوط به دریافت کد رهگیری است؛ بنابراین مالکان تخلف انجام می دهند. بحث فرار مالیاتی در تمام اصناف وجود دارد، برخی از پلافروشی ها و رستوران ها نیز از مشتریان می خواهند که مبلغ را برای آنها کارت به کارت کنند تا از دستگاه پوز کسب و کار استفاده نکنند. کسانی که کار تجاری می کنند باید متناسب با درآمدش مالیات پرداخت کند، به همان صورتی که مالیات یک کارمند از حقوقش کم می شود. وزارت راه و قانون گذار باید به سمتی بروند که اخذ این کد اجباری شود. نهادهای متولی باید با این تخلف ها برخورد کنند.»

از قطعی خودنویس تا دریافت هزینه

جواد موحد هدف از راه اندازی سامانه خودنویس را جلوگیری از تقاضای کاذب، قیمت گذاری های

غیرمعارف و عقد قراردادهای سوری در بازار مسکن عنوان کرد. به گفته او ملک هایی که در پلتفرم ها آگهی می شوند، باید واقعی باشند و راستی آزمایی شده باشند تا یک دلال به راحتی نتواند آگهی جعلی منتشر کند و باعث ایجاد التهاب در بازار شود. مزایای این سامانه در نهایت برای مردم است، افرادی مانع تراشی می کنند که این فرایند باعث به خطر افتادن منافع آنها شده است. اشکالاتی در این فرایند وجود دارد که باید رفع شود. منافع خودنویس برای مردم عادی بیشتر است.

او در خصوص قطعی سامانه خودنویس بیان کرد: «این سامانه برای راستی آزمایی کاربران اطلاعات ورودی را با سامانه های ملی دیگر مانند ثبت احوال، سامانه ملی املاک و اسکان، شرکت ملی پست و... در لحظه و برخط چک می کند. اگر یکی از این سامانه ها دچار اختلال شود، کاربران در زمان ثبت اطلاعات با مشکل مواجه می شوند. پایداری سرویس باید در دستور کار باشد تا مشکلات آن هرچه سریع تر رفع شود.»

او در پاسخ به این پرسش که برخلاف ادعای وزارت راه و شهرسازی، سامانه خودنویس از کاربران هزینه دریافت می کند، اظهار کرد: «ثبت قرارداد کاملاً رایگان است و اگر هزینه ای از کاربر گرفته می شود، با ذکر مصادیق آن است. برای مثال ممکن است کاربری احراز هویت مکانی نشده باشد که این کار توسط شرکت ملی پست انجام می شود و طبیعتاً هزینه ای باید برای آن پرداخت شود. این هزینه ربطی به خودنویس ندارد.»

بهبود یا جایگزینی

سامانه قبلی دریافت کد رهگیری برای املاک کاربرد زیادی داشته اما مستأجران و صاحبان خانه در آن سهیم نبودند و نقشی نداشتند. شاید دلیل راه اندازی خودنویس نیز رفع اشکالات سامانه قبلی باشد. انتقادات از سامانه خودنویس زیاد است و فصل جابه جایی مستأجران نزدیک؛ اگر وزارت راه و شهرسازی مشکلات این سامانه را به زودی رفع نکند، بخش بزرگی از جامعه درگیر چالش های مرتبط با آن خواهند شد.

امید می رود وزارت راه و شهرسازی به جای جایگزین کردن سامانه خودنویس با یک سامانه دیگر، مشکلات آن را رفع کند. خصوصاً که اخیراً وزارت شهرسازی اعلام کرده که از خرداد این سامانه برای ثبت قرارداد خرید و فروش هم فعال خواهد شد و اگر این مشکلات مرتفع نشوند در آن حوزه هم تسری می یابند.

انتقادات از سامانه

خودنویس زیاد

است و فصل

جابه جایی

مستأجران

نزدیک؛ اگر

وزارت راه و

شهرسازی

مشکلات

این سامانه را

به زودی رفع

نکند، بخش

بزرگی از

جامعه درگیر

چالش های

مرتبط با آن

خواهند شد

گونه‌های مختلف هوش مصنوعی و کاربردهای آن

هوش مصنوعی (Artificial Intelligence) به سامانه‌های رایانه‌ای گفته می‌شود که می‌توانند کارهای پیچیده‌ای را انجام دهند که از دید تاریخی تنها یک انسان می‌توانست انجام دهد. مانند استدلال، تصمیم‌گیری یا حل مشکلات.

همواره انسان آنها را انجام می‌داده است. هوش مصنوعی اصطلاحی کلی درباره گستره بزرگی از فناوری‌ها از جمله یادگیری ماشینی (Machine Learning)، یادگیری عمیق (Deep Learning) و پردازش زبان طبیعی (Natural Language Processing) یا (NLP) است. اگرچه از اصطلاح AI برای بیان فناوری‌هایی که امروزه به کار می‌بریم استفاده می‌شود، اما بسیاری در مورد اینکه آیا اینها هوش مصنوعی هستند یا خیر، اختلاف نظر دارند. در برابر آن، برخی استدلال می‌کنند که بسیاری از فناوری‌هایی که امروزه مورد استفاده قرار گرفته‌اند، در واقع یادگیری ماشینی

امیران

امروز اصطلاح «AI» گستره بزرگی از فناوری‌ها را شرح می‌دهد که بسیاری از خدمات و کالاهایی را که ما هر روز استفاده می‌کنیم در بر می‌گیرد؛ از جمله برنامه‌هایی که نمایش‌های تلویزیونی را پیشنهاد می‌دهند و ربات‌های گفت‌وگو که پشتیبانی مشتری را عرضه می‌کنند. اما آیا همان‌گونه که بیش‌تر ما می‌پنداریم، همه این موارد هوش مصنوعی را تشکیل می‌دهند؟ و اگر نه، پس چرا ما در بیش‌تر اوقات این اصطلاح را به کار می‌بریم؟ هوش مصنوعی نظریه و توسعه سامانه‌های رایانه‌ای است که می‌توانند کارهایی مانند تشخیص گفتار، تصمیم‌گیری و شناسایی الگوها را انجام دهند که

سامانه‌های واکنشی (Reactive): سامانه‌های واکنشی ابتدایی‌ترین گونه هوش مصنوعی را شکل می‌دهند. این سامانه‌ها به شکلی ساخته می‌شوند که هیچ دانشی درباره رویدادهای پیشین ندارند، بلکه تنها به آنچه در یک لحظه پیش روی آنهاست «واکنش» نشان می‌دهند. در نتیجه آنها تنها می‌توانند برخی از کارهای پیشرفته را در بازه‌ای بسیار محدود انجام دهند؛ از جمله بازی شطرنج. این سامانه‌ها توانایی انجام وظایف خارج از چهارچوب محدود خود را ندارند.

سامانه‌های دارای حافظه محدود (Limited Memory): سامانه‌های با حافظه محدود، درک محدودی از رویدادهای گذشته دارند، اما توانایی بیش‌تر از سامانه‌های واکنشی برای داد و ستد با دنیای پیرامون خود دارند. به عنوان نمونه خودروهای خودران از گونه‌ای حافظه محدود برای چرخش، مشاهده وسایل نقلیه نزدیک و تنظیم سرعت آنها استفاده می‌کنند. با این حال، ماشین‌هایی که فقط حافظه محدودی دارند درک کامل از جهان ندارند، زیرا یادآوری رویدادهای گذشته محدود است و فقط در یک بازه زمانی کوتاه به کار گرفته می‌شود.

سامانه‌های نظریه ذهن (Theory of Mind): سامانه‌هایی که بر پایه «نظریه ذهن» هستند، شکل نخستین هوش عمومی مصنوعی را نشان می‌دهند. این گونه از سامانه‌ها نه فقط توانایی ارائه جهان را دارند، بلکه درکی درست از موجودیت‌های درون آن نیز نشان می‌دهند. چنین مفهومی تاکنون محقق نشده است.

سامانه‌های خودآگاه (Self-aware): از دیدگاه نظری پیشرفته‌ترین گونه هوش مصنوعی سامانه‌های خودآگاه هستند که توانایی درک جهان، دیگران و خود را دارند. این گونه از سامانه‌ها همان چیزی است که هرگاه درباره دستیابی به AGI گفته می‌شود، مدنظر مردم است؛ گرچه هنوز بسیار دور از دسترس است.

آرمان شهر یا ویران شهر

هوش مصنوعی در گستره بزرگی از کاربردها نمایان می‌شود و توانایی دگرگون کردن شیوه کار و زندگی روزمره ما را دارد. درحالی که بسیاری از کاربردها مانند خودروهای خودران، دستیاران مجازی و دستگاه‌های پوشیدنی در صنعت مراقبت‌های بهداشتی دگرگونی‌های هیجان‌انگیزی را نوید می‌دهند، چالش‌های بزرگی نیز به همراه دارند. این تصویر پیچیده دیدگاه‌های رقیب را نیز برمی‌انگیزد: برای برخی یک آرمان شهر (eutopia) و برای برخی دیگر یک ویرانه (dystopia) است و واقعیت با احتمال زیاد شکلی بسیار پیچیده‌تر دارد.

بسیار پیشرفته‌ای را شکل می‌دهند که نخستین گام به سوی هوش مصنوعی واقعی یا «هوش مصنوعی عمومی» (General Artificial Intelligence) یا (GAI) است. برخلاف چندگانگی فلسفی فراوان درباره اینکه آیا ماشین‌های هوشمند «واقعی» وجود دارند یا خیر، امروزه بیشتر مردم هنگامی که اصطلاح هوش مصنوعی را به کار می‌برند به دسته‌ای از فناوری‌های مبتنی بر یادگیری ماشینی مانند ChatGPT یا بینایی رایانه‌ای (computer vision) اشاره می‌کنند که به ماشین‌ها امکان انجام کارهایی مانند تولید محتوای نوشتاری، هدایت خودرو یا تجزیه و تحلیل داده‌ها را داده که پیش از آن تنها انسان‌ها می‌توانستند انجام دهند.

نمونه‌های هوش مصنوعی

اگرچه ربات‌های انسان‌نما که بیشتر آنها با هوش مصنوعی پیوند خورده‌اند هنوز وجود ندارند (Star Trek: The Next Generation's Data یا Terminator's T-۸۰۰ را در نظر بگیرید) اما ممکن است پیش از این بارها و بارها با خدمات یا دستگاه‌های مبتنی بر یادگیری ماشینی دادوستد داشته‌اید. یادگیری ماشینی در ساده‌ترین سطح خود از الگوریتم‌های آموزش دیده روی مجموعه‌ای از داده‌ها برای ایجاد مدل‌های یادگیری ماشینی استفاده می‌کند. این مدل‌ها به سامانه‌های رایانه‌ای اجازه می‌دهد کارهایی مانند سفارش گوش دادن یک آهنگ، شناسایی سریع‌ترین راه برای سفر به مقصد یا ترجمه متن از یک زبان به زبان دیگر را انجام دهند. برخی از رایج‌ترین نمونه‌های هوش مصنوعی که امروزه مورد استفاده قرار می‌گیرند، عبارتند از:

ChatGPT: از مدل‌های زبان بزرگ (Large Language Model) یا (LLM) استفاده می‌کند تا در پاسخ به پرسش‌ها یا دیدگاه‌هایی که دریافت می‌کند، متن تولید کند.

Google Translate: با استفاده از الگوریتم‌های یادگیری عمیق (Deep Learning) برای ترجمه متن از یک زبان به زبان دیگر استفاده می‌کند.

Netflix: از الگوریتم‌های یادگیری ماشینی استفاده می‌کند تا به کاربران بر پایه سابقه بازدید پیشین آنها توصیه شخصی کند.

Tesla: برای تقویت ویژگی‌های خودران در خودروهای خود از بینایی رایانه‌ای (Computer Vision) استفاده می‌کند.

هوش مصنوعی در نیروی کار

هوش مصنوعی در بسیاری از صنایع رایج است. خودکارسازی کارهایی که نیازمند دخالت انسان نیست، موجب صرفه‌جویی هزینه و زمان می‌شود و خطر اشتباهات انسانی را کاهش می‌دهد. برخی از کاربردهای هوش مصنوعی در صنایع گوناگون از این قرار است:

صنعت مالی: یک کاربرد چشمگیر هوش مصنوعی در صنعت مالی کشف تقلب است. توانایی هوش مصنوعی برای تجزیه و تحلیل مقادیر زیاد داده‌ها، کمک می‌کند ناهنجاری‌ها یا الگوهای که نشانه‌ای از رفتار متقلبانه هستند، شناسایی شوند.

صنعت مراقبت‌های بهداشتی: ربات‌های مجهز به هوش مصنوعی می‌توانند برای کاهش از دست دادن خون یا خطر عفونت در خدمت جراحی‌های نزدیک به اندام‌ها یا بافت‌های بسیار ظریف قرار گیرند.

چهار گونه هوش مصنوعی

پژوهشگران همچنان که در تلاش برای ساخت شکل‌های پیشرفته‌تر هوش مصنوعی هستند، باید روش‌مند کردن درک دقیق‌تر از معنای هوش یا حتی آگاهی را آغاز کنند. آنها در تلاش خود برای شفاف‌سازی این مفاهیم، چهار گونه از هوش مصنوعی را دسته‌بندی کرده‌اند. آرند هینتز (Arend Hintze) از دانشگاه میشیگان گونه‌های هوش مصنوعی را چنین توصیف می‌کند:

اربابان کریپتو

روایتی از صرافی رمزارز کوین بیس و بریان
آرمسترانگ، بنیان گذار آن

لندتک شو فصل سوم اتاق آبی

به زودی از استودیو راهکار